

Ələsgər Ələkbərov

A.M.Şerifzadə, Ü.Rəcəb kimi görkəmli səhnə ustalarının davamçılarından olan Ələsgər Azərbaycan aktyorluq sənətinin realist və romantik ənənələrini inkişaf etdirmişdir. Fikir aydınlığı, qüvvətli məntiq, dərin mənə, sadəlik və emosionallıq Ələkbərovun qəhrəmanlarının əsas məziyyətlərindən olmuşdur. Zəngin mənəviyyatlı, faciəvi təbiətə malik əzəmətli obrazlar onun yaradıcılığına daha yaxın idi. Səməd Vurğunun "Fərhad və Şirin" əsərində Fərhad, "Vaqif" dramında Vaqif, Mehdi Hüseynin "Alov" pyesində Kamalov, C.Cabbarlının "Od gəlini"ndə Elxan, Aqşın, V.Şekspirin "Otello" faciəsində Otello və s. rolları məharətlə oynanmışdır. Vaqif obrazı Ələsgər Ələkbərovun yaradıcılığında xüsusi yer tutmuş və ona geniş şöhrət qazandırmışdır. O, Vaqif rolunda 500 dəfədən çox səhnəyə çıxmışdır.

Ələkbərov Azərbaycan kinosunda da maraqlı, yaddaqalan obrazlar yaratmışdır. Onun "Vulkan üzərində ev" (1929), "Lətif" (1910), "Almaz" (1936), "Kəndililər" (1940), "Fətəli xan" (1947), "Qara daşlar" (1958), "Məhəbbət dastanı" (1960), "Böyük dayaq" (1962) və s. filmlərdə yaratdığı obrazlar Azərbaycan kinosu tarixində xüsusi yer tutur. "Böyük dayaq" filmində Rüstəm kişi Ələkbərovun görkəmli nailiyyətlərindən biridir. Aktyor yaxşı bilirdi ki, onun 1936-1958-ci illərdə yaratdığı kolxoz sədri Qurban ("Lətif") və Hüseyn ("Ögey ana") obrazları ilə, zəngin həyat təcrübəsinə malik olan Rüstəm kişi arasında xeyli fərq vardır. Hər şeydən əvvəl Rüstəm kişi dövrünün tipik xüsusiyyətlərini özündə birləşdirən ziddiyyətli və

zəngin təbiətli bir obraz idi. Ə.Ələkbərov Rüstəm kişinin mənəvi həyatını, bürdərələrini, xalqdan ayrı düşməsinə və nəhayət onun qüvvət və qüdrətini yenidən duymasını ustalqla canlandırmışdı.

Ə.Ələkbərovun realist bir aktyor kimi püxtələşməsində, obrazların daxili həyatı ilə ardıcıl olaraq yaşamasında, yeni üslub xüsusiyyətlərinə yiyələnməsində kinonun mühüm rolu olmuşdur. Burada aktyor səhnə şərtliliklərindən uzaqlaşsa da, onun realizmindən bacarıqla istifadə etmiş, təbiiyyə, canlılığa arxalanmış və mənəli kino obrazları yaratmağa nail olmuşdur.

Mehdi Hüseynin "Alov" pyesindəki Fərhad Kamalov aktyorun son roludur.

Tamaşaçıların aktyor kimi böyük ehtiram və sevgi bəslədikləri Ə.Ələkbərov bədii qiraət ustası kimi də məşhur idi. Bundan başqa o, "Aşıq mahnuş", "Gül niyə verdin" və s. kimi mahnılar da bəstələmişdir.

O, keçmiş SSRİ Ali Sovetinin (6-cı çağırış) deputatı olmuşdur. Taleyini səhnəyə, aktyorluq sənətinə bağlamış Ə.Ələkbərov 1938-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti, 1940-cı ildə Xalq artisti, 1961-ci ildə isə SSRİ Xalq artisti adına layiq görülmüş, orden və medallarla təltif edilmişdir. Bakı küçələrinin birinə onun adı verilmişdir.

Ələsgər Ələkbərov 1963-cü il yanvarın 31-də Bakı şəhərində vəfat etmişdir. Qüdrətli aktyor Fəxrə Xiyabanda dəfin olunmuşdur.

● S.QULIYEVA

Görkəmli aktyor Ələsgər Hacıoğlu Ələkbərov 1910-cu il mart ayının 26-da Bakı şəhərində anadan olmuşdur. O, 1924-cü ildə Əbilov adına klubda həvəskar aktyor kimi fəaliyyətə başlamışdır. 1927-1930-cu illərdə Bakı Teatr Texnikumunda oxumuş, eyni zamanda Bakı Türk İşçi Teatrında çıxış etmişdir. Aktyor 1930-1933-cü illərdə Tiflis Azərbaycan Teatrı və Gəncə Dram Teatrında fəaliyyət göstərmişdir. 1933-cü ildən ömrünün sonunadək M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında işləmişdir. O, burada V.Şekspirin "Maqbet", M.F. Axundovun "Aldanmış kəvakib", "Hacı Qara", C.Cabbarlının "Aydm", "1905-ci ildə", S.Rüstəmin "Qaçaq Nəbi" və s. əsərlərdə müxtəlif xarakterli, rəngarəng obrazlar silsiləsi yaratmışdır.